

UNCONDITIONAL TEACHING

ANA KAVČIČ PUCIHAR

Univerza v Ljubljani, Akademija za glasbo
Ana.KavcicPucihar@ag.uni-lj.si

Paul Harris. (2021). *Unconditional teaching*. Faber Music Ltd.
ISBN 0-571-54217-4

Paul Harris, svetovno priznani britanski glasbeni pedagog, klarinetist, skladatelj in publicist, je na področju strokovne literature za učitelje inštrumentalnega in vokalnega pouka poznan tudi po nizu strokovnih knjig *Improve Your Teaching*. V tem nizu je Harris zajel zelo široko področje inštrumentalnega pouka in predstavil številne praktične pristope, ki vodijo k celostnemu poučevanju inštrumenta oziroma petja. V najnovejši publikaciji, *Unconditional Teaching* (Brezpogojno poučevanje), se Harris posveti le redko obravnavani tematiki v strokovni pedagoški literaturi: poglobi se v znotrajsebnostno dogajanje v učitelju. V izjemno dostopnem in razumljivem jezikovnem slogu učitelja vodi na pot v globino spoznavanja lastnih mnenj ter prepričan, na katerih temelji vodenje njihovega poučevanja.

V prvem poglavju z naslovom »A Moment for Reflection« (»Trenutek za refleksijo«) Harris izhaja iz misli, da vsi lahko postanemo izjemni učitelji. Kot ključno navaja ozaveščanje učiteljevih lastnih vrednot in prepričan ter prevpraševanje o vlogi le-teh na poti k učinkovitemu poučevanju.

V drugem poglavju, »A Few Words about Some Words« (»Nekaj besed o nekaterih besedah«), se avtor posveča predvsem etimologiji krovne besede *condition*, ki jo za potrebe pričujoče knjige pomensko uporabi kot *requirement*, torej pogoj.

Tretje poglavje nosi naslov »What Does It Mean to Be Unconditional?« (»Kaj pomeni biti brezpogojen?«), v njem pa avtor v osnovi loči pogoje na dve kategoriji: aktivne in pasivne. Poudarja, kako pomembno je spoznati lastne zavedne in nezavedne pogoje, ki vplivajo na naše poučevanje, in kako jih učinkovito analizirati ter obravnavati.

V četrtem poglavju, »What Are Our Own Conditions?« (»Kateri so naši pogoji?«), Harris povabi učitelja k raziskovanju lastnih zavednih in nezavednih pogojev za poučevanje. Ugotavlja, da nekateri učiteljevi pogoji izhajajo iz podzavestne pristranskosti, predpostavk in psiholoških dejavnikov, ki vplivajo na poučevanje in lahko demotivirajo učence. Izpostavlja, kakšna učiteljeva ravnanja lahko doživljajo učenci, ki učiteljevih podzavestnih pogojev ne izpolnjujejo.

V petem poglavju z naslovom »What Are Lessons For?« (»Čemu so namenjene učne ure?«) avtor predstavlja pomen učnih ur in izpostavi, kako ško-

dljiv dejavnik za učenje je učenčevo doživljanje strahu. Prisotnost strahu namreč aktivira stresni odziv v telesu, ki posledično ovira proces učenja. Poudarja, naj bodo učne ure namenjene izgrajevanju in krepitvi učenčeve samopodobe.

V šestem poglavju, »Changing Our Mindsets« (»Spreminjanje lastne naravnosti«), Harris – ob siceršnjem opozorilu, da v nekaterih pogojih (neprijetna temperatura, ogrožajoči fizični dejavniki) sicer resnično ni mogoče poučevati – navaja, kako spreminjanje učiteljeve naravnosti do učenja pomaga premostiti številne druge ovire.

V sedmem poglavju, »I'll Teach You on the Condition that You're Learning« (»Poučeval te bom pod pogojem, da se učiš«), predstavi, kako poučevati tiste učence, za katere učitelj meni, da se ne učijo dovolj, da bi jih bilo vredno poučevati. Na podlagi Bloomove taksonomije ciljev oblikuje vprašanja, s katerimi učitelj lahko pomaga krepiti učenčevo razumevanje glasbenega gradiva, izgrajevati glasbene veščine in razvijati pozitiven odnos do obravnavanega gradiva.

Osmo poglavje nosi naslov »Group Teaching« (»Skupinsko poučevanje«) in je namenjeno izboljševanju poučevanja skupine, tudi kadar so prisotne objektivne ovire, kot so npr. različne glasbene sposobnosti učencev v skupini.

V devetem poglavju, »Do Learners Have Conditions?« (»Ali imajo učenci svoje pogoje?«), Harris raziskuje, kakšne pogoje za optimalno učenje instrumenta navajajo učenci ter kaj od učnih ur pričakujejo njihovi starši.

V desetem poglavju, »Moving Forward« (»Napredovanje«), se avtor poglobi v vsebine, ki jih učitelji instrumenta ali petja morajo naučiti svoje učence. Sem sodi instrumentalna oziroma vokalna tehnika, pripravljanje na sprejemanje umetniškosti in učenje razumevanja jezika glasbene umetnosti. Predstavi različne dejavnosti in korake, s katerimi učitelj vodi učenca do napredovanja v učni uri, ob čemer poudari, da je prilagodljivost učitelja ključna za uspeh.

V sklepnem, enajstem poglavju, »Looking Inwards« (»Pogled navznoter«) Harris učitelja vodi v globine osebnosti. Meni, da se moramo kot učitelji pogledati globoko v našo osebnost, da bi določili, če nemara obstaja način, da opustimo katerega svojih pogojev na poti k brezpogojnemu poučevanju. Da bi to dosegli, je treba ozavestiti področja samozavedanja, empatije in ega. V središče učinkovitega poučevanja postavlja osebno zadovoljstvo učitelja ob poučevanju. Zaključuje z mislijo, da pri brezpogojnem poučevanju ne gre za cilje, temveč za nenehno pot, stanje, h kateremu naj si učitelji vztrajno prizadevamo.

Paul Harris je strokovno področje glasbenega poučevanja pomembno dopolnil in nadgradil s pričujočo publikacijo, ki jo vseskozi preveva duh plemenitega humanizma. Tako bodočim kot tudi izkušenim učiteljem ponuja dobrodošlo in novo izhodišče, ki jih lahko vodi na pot k osebni izpolnitvi skozi pristne interakcije z učenci v procesu visokokakovostnega poučevanja glasbe. Pričakovati je, da bodo učenci tistih učiteljev, ki bodo implementirali načela brezpogojnega poučevanja, doživljali glasbeno udejstvovanje kot nadvse izpolnjujočo življenjsko izkušnjo.